

Retningslinjer

HEDMARKEN
BRANNVESEN

Tilrettelegging for rednings- og slokkemannskap

Oppdatert 01.03.2021

1. Innledning

Følgende retningslinjer er utarbeidet for å sikre at tiltak som gjennomføres er i overenstemmelse, og samsvarer med de behov Hedmarken brannvesen har knyttet til materiell og utstyr, samt dimensjonert beredskap i sitt virkeområde. Retningslinjene erstatter ikke, men er ment å utfylle de krav som er gitt i Forskrift om tekniske krav til byggverk (TEK 17) med tilhørende veiledning.

Beredskapsrutiner og materiell er under stadig utvikling og retningslinjene blir derfor revidert etter behov. Siste versjon av retningslinjene finner du på www.hedmarken-brannvesen.no

2. Virkeområde

Hedmarken brannvesen er et felles brannvesen for kommunene Hamar, Stange og Løten på Hedmarken. Det bor ca. 60.000 innbyggere i regionen, som har et areal på 1.432 km². Brannberedskapen for 2.500 innbyggere i søndre del av Ringsaker kommune dekkes også av Hedmarken brannvesen.

3. Organisering

Hedmarken brannvesen har tre brannstasjoner. Hovedstasjon på Hamar og deltidsstasjoner i Stange og Løten. Dimensjonert beredskap er organisert med en kasernert styrke på Hamar med minimum 4 mann, og deltidsstyrker i Stange og Løten med 3 mann på hjemmevakt. Overordnet vakt dekker Hamar, Stange, Løten og Ringsaker kommune.

4. Innsatstid

I de fleste tettbygde strøk i området vil ikke innsatstiden overstige 10 min, men noen steder kan innsatstiden være opp mot 20 min. Utenfor tettsted kan innsatstiden i enkelte tilfeller overstige 30 minutter. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen med tilhørende veiledning angir hvordan innsatstiden skal vurderes. Ved beregning av innsatstid er det viktig at forskjellene i forspenningstid mellom kasernert og deltidsstyrke ivaretas. Det er viktig at alle forhold som kan påvirker innsatstiden vurderes. Låste bommer, porter, pullerter og lignende kan forsinke en innsats, og forholdene må avklares med brannvesenet slik at de ikke unødig forsinke innsatsen.

5. Sambandsdekning

I bygg og anlegg hvor det ikke er sambandsdekning, men det er forventet at brannvesenet skal kunne utføre en effektiv rednings- og slukkeinnsats, må slik radiodekning etableres. Med manglende sambandsdekning, menes dekning ut over de tekniske muligheter som i dag ligger i nødnettet (DMO). Kostnaden dekkes av utbygger/eier. Brannvesenet vil være behjelpelig med befaringer for å sikre et tilfredsstillende resultat.

Særskilt gjelder dette større bygg og anlegg (over 50 meter innsatsvei inn i bygg), samt anlegg under bakken (parkeringskjellere).

6. Varsel og informasjonsskilt/merking

Merking og skilt ment for brannvesenets innsatspersonell skal ved bruk av symboler alltid være supplert med forklarende tekst som angir hvilke fare, eller hva skiltet angir. Eksempel på slike skilt vil være:

- Lagring av gass
- Solcelleanlegg
- Oppstillingsplass for høyderedskap

7. Vannforsyning

I områder eller bygninger der forhold kan vanskeliggjøre tilgang og tilgjengelighet, eller der hvor det legges til rette for særskilte løsninger som fraviker de preaksepterte ytelsene i regelverket knyttet til slokkevann, skal løsninger avklares særskilt med brannvesenet.

Kuplinger

Ved tilrettelegging av stigeledninger, tørropplegg, hydranter eller andre løsninger beregnet for bruk av Hedmarken brannvesen skal det for påkobling benyttes henholdsvis NOR lås 1 og 3-kuplinger ut fra behov.

- NOR-lås 1 vil i all hovedsak benyttes for all type vannforsyning fra og til hydranter, tørropplegg og stigeledninger.
- NOR-lås 3 kuplinger vil typisk benyttes for doble uttak på stigeledninger i etasjen/området en innsats skal iverksettes.

Stigeledning og tørropplegg

I bygg og anlegg over 4 etasjer, samt bygg og anlegg hvor etablering av slangeutlegg vil bryte flere brannceller/røykskiller og kunne bidra til uhensiktsmessig røykspredning (eks. inn i rømningstrapp) skal det vurderes å etablere stigeledning eller tørropplegg for uttak av slokkevann i forbindelse med angrepsvei for brannvesenet.

Slokkevannsuttak (hydranter og kum)

Ved etablering av nye slokkevannsuttak ønskes fortrinnsvis brannhydranter. Disse er enkle å lokalisere og raskere å betjene. Hydranter må ha to vannuttak, fortrinnsvis med separate stengeventiler for hvert uttak.

Etablering av hydranter gjelder særskilt for private vannledninger og områder da disse ikke nødvendigvis kommer fram på kommunens/brannvesenets vannledningskart. Etablering av hydrater letter brannvesenets innsats betraktelig. Det vil derfor være mulig gjennom vurdering og dialog med brannvesenet å fravike avstandskravene gitt i regelverket.

Ved etablering av hydrant må gjeldende kommune kontaktes for å sikre tilfredsstillende utførelse.

8. Tilgjengelighet for brannvesenets bilmateriell

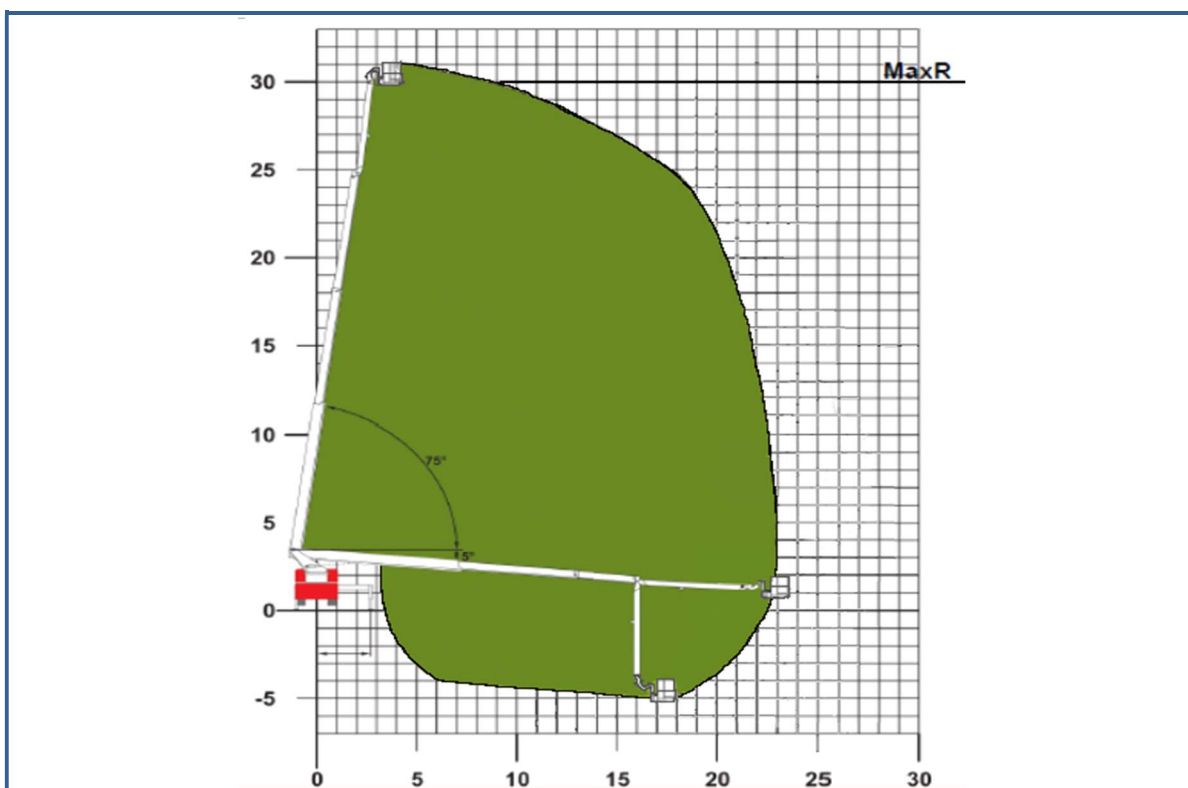
Kjørevei skal utformes og dokumenteres med springskurver for lastebil (L) iht. Statens vegvesens håndbok N100. Adkomstveier og områder hvor håndboken ikke kan anvendes, skal ha minste kjørebredde 3,5 meter, og fri kjørehøyde minimum 4,0 meter.

Oppstillingsplass for høydemateriell

Under planlegging av oppstillingsplass for høydemateriell skal følgende utleggsdiagram og tilhørende tabell benyttes. Oppstillingsplasser skal være tilgjengelig uavhengig av årstid, og skiltes godt. Knyttes særskilte krav til oppstillingsplass ut over det som er normalt for området skal dette angis særskilt i prosjekteringen, og innarbeides i byggets FDV. Dette kan for eksempel være snøbrøyting av et areal som normalt ikke vil brøytes.

Ved opprettelse av oppstillingsplass for brannvesenets høydemateriell skal dette overføres til reguleringsplan. Dette skal vises i plankart som hensynssone H540 (infrastrukturkrav) med en størrelse på 7x13 meter. For sonen bør det gis bestemmelse med krav til akseltrykk, krav til dekke, tilgjengelighet og at det skal være tydelig merket.

I bygg og deler av bygg hvor det kun er en rømningsvei, skal det legges til rette for at den enkelte oppstillingsplass er plassert slik at høydemateriellet når alle leiligheter tilknyttet ett trapperom, slik at man ikke må endre plassering under redningsinnsats.

Oppstillingsplass	13m x 7m, skal skiltes, og brøytes på vinter.
Maksimal redningshøyde (MaxR)	30 meter
Underlag på oppstillingsplass	Fortrinnsvis aksepteres asfalt, steinbelagt underlag eller komprimert grus.
Max stigning/helling på oppstillingsplass for høyderedskap	5%
Max punktlast på støtteben	19.000 kg.
Minimums avstand fra byggverk for Max R, og uhindret drift.	5 meter til senter lift fra fasadens ytterpunkt
Dimensjonerende grense for redning	Diagram angir grense for uhindret drift ved redning og slukking

9. Parkeringskjellere

Ved prosjektering av parkeringskjellere skal mulighet for utlufting av brannrøyk under innsats vurderes særskilt, uavhengig av størrelse, for å sikre rask og sikker slukkeinnsats.

Brannvesenet ønsker fortrinnsvis løsninger basert på mekanisk røykventilasjon aktivert på deteksjon.

Brannvesenet ønsker særskilt å påpeke at fravik fra preaksepterte ytelser i veiledningen til TEK17 gitt til orienteringsplaner må avklares med brannvesenet.

10. Orienteringsplaner (O-Plan)

O-Plan må utformes med hensyn til både bruker og innsatspersonell. O-Planer skal plasseres ved sentralutstyr og betjeningspanel for brannalarm. O-Plan skal sikre rask lokalisering av alarmsted, samt gi nødvendig informasjon for å løse en eventuell hendelse. For krav til orienteringsplaner i parkeringskjeller se pkt.9

Utforming

- Symboler og tekst skal være utformet slik at det er lett å lese og forstå (god lesbarhet).
- Planen skal være utformet og plassert slik at bygget og tegningen har samme himmelretning (orientering). «Her står du/brannsentral» skal angis på plan.
- Tekst og stedsangivelse som presenteres i brannsentralen, må være sammenfallende med angitt informasjon på orienteringsplanen.
- I større kompliserte bygg skal det ved behov utarbeides løse O-planer som kan medbringes av innsatspersonell.

Dersom relevant, skal orienteringsplaner inneholde:

- Brannseksjonering (REIM 90 eller høyere)
- Brann tekniske installasjoner
  - Sentralutstyr og betjeningspanel for brannalarm
  - Slokkeanlegg (plassering av slokkesentral for betjening, samt dekningsområde)
  - Røykventilasjon (plassering av røykluker/vifte og betjeningspanel)
  - Stigeledninger samt uttak og påkobling for brannvesenet
  - Hovedstoppekran for vann
- Særskilt tilrettelagte angrepsveier for innsatspersonell.
- Høyrisikoområder; gass, lagring av farlig stoff, solcelle.
- Oversiktskart/Lokaliseringsfigur
  - Møteplass.
  - Nærmeste brannkum/ -hydrant angis på lokaliseringsfigur.
  - Oppstillingsplass for høyderedskap
  - Omkringliggende gatenavn angis på figur.